

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvoverolain 57 ja 66 §:n muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvoverolain 57 ja 66 §:n muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 81/2017 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Markus Teräväinen, valtiovarainministeriö

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- sisäministeriö
- Valtakunnansyyttäjänvirasto
- Poliisihallitus
- Rajavartiolaitos
- Tulli
- Liikenteen turvallisuusvirasto
- Autoliitto ry

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- liikenne- ja viestintäministeriö
- Verohallinto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvoverolain, polttoainemaksusta annetun lain ja ajoneuvolain rangaistussäännöksiä siten, että rikosoikeudellisista toimenpiteistä luovuttaisiin silloin

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2017 vp

kun rangaistavaksi säädetystä teosta voi myös seurata hallinnollisena sanktiona määrättävä ajoneuvoveron lisävero. Lisävero jäisi siten ainoaksi sanktioksi tällaisesta teosta.

Samalla ajoneuvoverorikkomuksen ja polttoainemaksurikkomuksen rangaistusvastuuta täsmennettäisiin. Esityksessä ehdotetaan lisäksi lakiteknisii tarkennuksia rikesakkorikkomuksista annettuun lakiin liikennekäytöstä poistettujen ajoneuvojen osalta.

Ajoneuvoverolakiin lisättäisiin myös säännös, joka mahdollistaisi ajoneuvoveron valvonnan teknisin keinoin.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on selkiinnyttää ajoneuvoverotukseen liittyvää sääntelyä, kun kysymys on kaksoisrangaistavuuden kieltoa (*ne bis in idem*) koskevista tilanteista. Tarve tähän on syntynyt, koska veronkorotuksen ja rikosprosessin suhdetta sääntelevän erityislain¹ menettelysäännökset eivät sovellu ajoneuvoverotuksessa käytössä olevaan lisäveroon. Esitys korjaa tämän puutteen. Sillä täsmennetään lisäksi ajoneuvoverorikkomuksen ja polttoainemaksurikkomuksen rangaistusvastuuta² ja parannetaan mahdollisuuksia valvoa ajoneuvoveron suorituksia teknisin keinoin.

Valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina ja asianmukaisina. Ne lisäävät menettelyn ennustettavuutta ja verokohtelun yhdenmukaisuutta, kun kaksoisrangaistavuuden kiellon alaisissa tilanteissa määrättäisiin aina rangaistuksen sijasta lisävero.

Lisäveron tarkoituksena on estää käyttämästä liikenteessä sellaisia ajoneuvoja, joista on vero maksamatta tai jotka on ilmoitettu liikennekäytöstä poistetuiksi. Muutos palauttaisi lisäksi lisäveron ennaltaehkäisevän vaikutuksen esityksen taustalla olevan korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua KHO:2015:186 edeltäneelle tasolle. Ratkaisussa korkein hallinto-oikeus piti ajoneuvoverolain lisäveroa rikosoikeudellisena hallinnollisena sanktiona, jota koskee kaksoisrangaistavuuden kiello.

Esitys selkiinnyttää ja yksinkertaistaa myös viranomaisten keskinäistä menettelyä ja parantaa siten verovalvonnan yleisiä edellytyksiä. Verotuottojen on arvioitu lisääntyvän noin kahdella miljoonalla eurolla vuosittain. Sakkomaksujen arvioidaan vähenevän vastaavasti vuositasolla noin 100 000 eurolla. Muutokset aiheutuvat käytännössä lisääntyneestä kiinnijäämisriskistä ja siitä, että lisävero on yleensä sanktiona vastaavasta teosta määrättävää sakkoa suurempi.

¹ Laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullikorotuksesta (781/2013).

² Ajoneuvoverorikkomus olisi rangaistava vain tahallisenä tekona. Esityksen perusteluihin (s. 10) on jäänyt erehdyksessä ja siis aiheettomasti maininta tuottamuksesta.

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2017 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 81/2017 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen.

Helsingissä 10.10.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Ville Vähämäki ps
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Eero Heinäluoma sd (osittain)
jäsen Kauko Juhantalo kesk (osittain)
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Maria Tolppanen sd
jäsen Matti Torvinen si
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ozan Yanar vihr
varajäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
varajäsen Timo Harakka sd (osittain)
varajäsen Riitta Myller sd
varajäsen Markku Pakkanen kesk (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen